

Farmakoterapie komplikací diabetu

Diabetická ketoacidóza a hyperosmolární kóma

- **inzulin** i. v. infuzí
- úhrada deficitu tekutin a minerálů
  - nejdříve **fyzilogický roztok**
  - po poklesu glykémie pod 15 mmol/l **5% roztok glukózy**
  - náhrada draslíku roztokem **KCl**

Hypoglykémie

- **lehčí forma**: glukóza p. o.
- **těžší forma**: glukóza p. o. nebo glukagon s. c. nebo i. m.

Chronické komplikace diabetu

Základem je předcházet komplikacím udržováním normoglykémie.

Diabetická nefropatie^[1]

Podrobněji v článku Komplikace diabetu mellitu

V období, kdy je přítomna pouze mikroalbuminurie či proteinurie bez známek snížené funkce ledvin, je třeba účinně léčit hypertenzi (především **inhibitory ACE**), snažit se o **dobrou kompenzaci diabetu a léčit i asymptomatické infekce močových cest**.

Ve stadiu chronické nedostatečnosti ledvin je nutno snižovat příjem bílkovin ve stravě, podle potřeby upravovat příjem sodíku, draslíku a tekutin. Podávat je třeba soli vápníku a aktivní metabolity vitamínu D. V případě potřeby je nutno **korigovat poruchy krvetvorby a metabolickou acidózu**. Při vysokých hladinách kyseliny močové je vhodné podávat **allopurinol** a podle potřeby **hypolipidemika**. Nemocní v terminálních stádiích nedostatečnosti ledvin jsou zařazováni do hemodialyzačně transplantačního programu.

Diabetická retinopatie^[2]

Podrobněji v článku Komplikace diabetu mellitu

Anti-VEGF terapie intravitreálně (ranibizumab, aflibercept) brání proliferaci cév.

Diabetická polyneuropatie^[1]

Podrobněji v článku Komplikace diabetu mellitu

Terapie je převážně symptomatická.

Na parestázii a bolesti **senzomotorické neuropatie** se používají analgetika (aspirin, paracetamol), tricyklická antidepresiva, karbamazepin nebo kyselina thioktová. **Kyselina thioktová** je substance podobná vitamínům s funkcí koenzymu. Zlepšuje endoneurální perfuzi, zvyšuje hladinu fyziologického antioxidantu glutathionu a sama jako antioxidant snižuje množství volných kyslíkových radikálů v nervu postiženém diabetickou polyneuropatií. Klinické zkušenosti prokázaly příznivé účinky na příznaky jako je pálení, parestázie, necitlivost a bolest.^[3]

U autonomní neuropatie postihující trávicí ústrojí bývá největším problémem průjem, u něhož je vhodné podání antidiaroidů. Zvracení a další projevy diabetické gastroparézy mohou příznivě ovlivnit prokinetika. U neuropatické ortostatické hypotenze je nutno revidovat dosavadní antihypertenzní terapii a vyloučit léčiva, která se mohou na potížích podílet svými nežádoucími účinky. Nemocní s neurogením močovým měchýřem si při mikci mohou pomáhat opakovaným tlakem na sponu stydkou, v úporných případech se sami cévkují. Farmakologicky lze zkusit podávat cholinergika či α -1-sympatolytika.

Diabetická noha

Antibakteriální terapie vedená na základě výsledků kultivačních vyšetření a lokální terapie, zaměřená na systematické čištění rány, podporu granulací a epitelizace (viz Terapie vředů a ran).

V terapii angiopatických diabetických nohou je principem zlepšení cévního zásobení (PTA), které je indikováno na základě angiografického vyšetření. U nemocných s periferním difúzním postižením, u kterých nelze provést revaskularizaci, je možné podávat léčiva k **profylaxi vzniku trombotických uzávěrů** a ke **zlepšení tokových vlastností krve** - hemoreologika (pentoxifylin), vazoaktivní látky, prostanoidy (alprostadil, iloprost), dále antiagregancia či perorální antikoagulancia, ačkoli efekt farmakoterapie je sporný.^[1]

1. SUCHOPÁR, Josef, VALENTOVÁ, Štěpánka, ed. *Remedia compendium*. 4. vyd. Praha: Panax, 2009. ISBN 978-80-902806-4-9.
2. KALVODOVÁ, Bohdana a Pavlína SKALICKÁ. Diabetická retinopatie – možnosti farmakoterapie a pokroky v léčbě. *Remedia* [online]. 2014, (1) [cit. 2018-08-01]. Dostupné z: <http://www.remédia.cz/Okruhy-temat/Diabetologie/Diabeticka-retinopatie-moznosti-farmakoterapie-a-pokroky-v-lecbe/8-V-1C8.magarticle.aspx>
3. THIOGAMMA 600 ORAL Potahovaná tableta SPC. *Mediatelly databáze léčiv* [online]. [cit. 2018-08-01]. Dostupné z: <https://mediatelly.co/cz/drugs/NRbOhVL5i0b4S3POU6kmXDcFm8o/thiogamma-600-oral-potahovana-tableta>